

SCI-CONF.COM.UA

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN SCIENTIFIC RESEARCH

**PROCEEDINGS OF XII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JULY 9-11, 2026**

**CHICAGO
2026**

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN SCIENTIFIC RESEARCH

Proceedings of XII International Scientific and Practical Conference
Chicago, USA
9-11 July 2026

Chicago, USA

2026

UDC 001.1

The 12th International scientific and practical conference “International experience in scientific research” (July 9-11, 2026) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2026. 301 p.

ISBN 978-1-73981-121-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // International experience in scientific research. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2026. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-international-experience-in-scientific-research-9-11-07-2026-chikago-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: chicago@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2026 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2026 BoScience Publisher ®

©2026 Authors of the articles

POLITICAL SCIENCES

31. *Jishkariani N.* 206
MILITARY AND ENERGY COOPERATION BETWEEN RUSSIA AND IRAN

PHILOLOGICAL SCIENCES

32. *Khodarieva I.* 214
INDIVIDUAL LEARNING PATHWAYS IN LANGUAGE TRAINING FOR BACHELOR'S STUDENTS WITHIN ADAPTIVE DIGITAL DISTANCE LEARNING ENVIRONMENTS
33. *Бабій І. М., Лушпинська Л. П.* 224
СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАЗВ КОЛЬОРІВ У ПРОЗІ ВАЛЕРІЯ ШЕВЧУКА

ECONOMIC SCIENCES

34. *Rybalchenko Ye.* 230
GLOBALIZATION OF INFLUENCER MARKETING: STANDARDIZATION VS. LOCALIZATION OF BRAND STRATEGIES
35. *Veliyev R.* 238
MODERN TEAM MANAGEMENT PRACTICES AND THEIR APPLICATION IN TAC LLC
36. *Живко З. Б., Остапенко О. М., Кухарська Л. В., Живко О. В.* 247
ВПЛИВ СТРУКТУРИ ВЛАСНОСТІ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПОЛІТИКУ КОМПАНІЇ
37. *Кравчук І. І., Присяжнюк О. Ф.* 255
МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
38. *Луса Н. В.* 265
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРФЕЙТИНГОВОЇ ФОРМИ ФІНАНСУВАННЯ КРЕДИТНИХ КООПЕРАТИВІВ
39. *Опанасюк В. В.* 271
ВІД СЛАБКИХ СИГНАЛІВ ДО КРИТИЧНОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ: НОВА РАМКА АНАЛІЗУ ВЕЛИКИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ
40. *Шевчук А. В.* 277
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ РОЗПОДІЛЕНИХ ВІРТУАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ІТ-СФЕРИ

LEGAL SCIENCES

41. *Aliev Viusal Etibar* 286
THE CONCEPT AND PRINCIPLES OF INTERNATIONAL TREATY LAW
42. *Mammadli Lala Firdovsi* 292
THE INSTITUTIONS OF WAIVER OF CLAIM, RECOGNITION OF CLAIM AND SETTLEMENT IN ACTIONS FOR PERFORMANCE OF AN OBLIGATION

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАЗВ КОЛЬОРІВ У ПРОЗІ ВАЛЕРІЯ ШЕВЧУКА

Бабій Ірина Михайлівна,

канд. філол. наук, доцент

Лушпинська Лілія Павлівна,

канд. філол. наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Анотація: Стаття присвячена семантико-функційному аналізу назв кольорів у прозі Валерія Шевчука. Охарактеризовано семантику, структуру та стилістичні навантаження кольороназв у творах письменника. Виокремлено презентативну групу складних за структурою кольороназв, описано їхню семантику. Виявлено індивідуально-авторські кольоропозначення письменника, виділено їхню емоційно-експресивну роль у контексті твору.

Ключові слова: Колір, назви кольорів, кольоронайменування, кольорономінація, кольорообраз, стилістична роль.

Вступ. Вагомим зображально-виражальним компонентом художньої оповіді виступають назви кольорів, оскільки, крім описової функції, можуть набувати різноманітних семантико-стилістичних навантажень. У своїх творах письменники часто вживають кольоронайменування в описах зовнішності персонажів, природи, характеристиці психологічного стану героїв.

У сучасній лінгвістиці вивченню семантики назв кольорів та їх функціонуванню в мовленні присвячені праці А. Критенка, О. Дзівак, Г. Яворської, Н. Сологуб, Л. Ставицької, Л. Пустовіт, І. Бабій, Н. Загоруйко та ін.

Важливим словесно-зображальним засобом виступають кольоронайменування у прозі Валерія Шевчука. Предметом нашого аналізу

будуть назви кольорів, а матеріалом для дослідження слугуватимуть повісті та оповідання письменника.

Мета статті – охарактеризувати семантику та структуру назв кольорів, описати їхні стилістичні навантаження у прозі Валерія Шевчука.

У сучасній українській мові назви кольорів становлять велику лексико-семантичну групу, яка «об'єднує назви основних кольорів та безлічі їх відтінків, що вказують на міру вияву колірної якості, на інтенсивність колірного тону, змішування кольорів і на ряд інших ознак» [1, с. 81]. Основне призначення цих лексем – передати колір, забарвлення описуваних предметів і явищ, хоча в художній мові кольоронайменування, крім зорової інформації, можуть набувати різноманітних додаткових смислових навантажень.

У художньому дискурсі письменники часто вводять кольорономінації у свою оповідь, оскільки кольоропозначення відіграють важливу зображальну роль в пейзажних замальовках, портретних характеристиках. Крім того, кольоронайменування можуть виступати виразним засобом відтворення індивідуально-авторської мовної картини світу. Вагомим стилістичним засобом виступають назви кольорів у текстах Валерія Шевчука. Письменник часто їх вживає в описах різного характеру. Так, кольорономінації виступають важливим компонентом у пейзажних замальовках, наприклад: «Побачив попик раптом озеро серед степу, стояло воно, підняте над землею, і світилося *ясною бірюзою*. Купалось у тому озері *яскраве* сонце, наче хто мив у ньому *золоту* мису, і літала над водою самотня *біла* меча» [2, с. 371]; «Рівно горіло довкруги *жовте* листя, ясно відсвічуючи *золотою* барвою» [2, с. 369].

У своїх художніх текстах Валерій Шевчук часто вживає назви кольорів в описах зовнішності персонажів, портрету, наприклад: *чорнопикий* карлик, *блідолиций* Княженко, «Світило на нього сонце чи й місяць, а волоссячко було *біле-біле*, і була в нього сорочина, підперезана *жовтою* волосиною» [2, с. 369]. Автор часто вживає кольороназви на позначення кольору одягу: «Він стояв у воротах: *червоні* чоботи, *сині* штани і *червоний* жупан. *Синя* опанча зливалася з його пліч, а за спиною звишувалася неозора стіна сутінку» [2, с. 370];

«...побачив, що вони й одягнені однаково: *синій* каптан і *зелені* штани, жінки мали *сині*, як і туман той, корсетки і *зелені* сукні» [2, с. 381].

Важливим компонентом художнього дискурсу Валерія Шевчука є зображення психологічного стану персонажів. У результаті наших спостережень виявлено, що автор у таких описах нерідко вживає кольороназви, навантажуючи їх при цьому психологічним смислом. Так, вираження пригніченого емоційного стану підсилюють лексеми на позначення *чорного*, *сірого* кольорів, як наприклад, у контексті: «Попик став *біліший*, ніж був. Засвітився серед зали, хоч тут і не було сонячної стяги, *срібно* палав і наче само спалювався перед цими *чорними*, настороженими і пригніченими очима. Велика сльозина заблищала в кутку лівого його ока і заграла, мінячись *барвами*, як дорогий камінець» [2, с. 373]. Тривогу, неспокій героя відтворено в уривку: «Попик стояв, розіп'ятий на стіні, тримався за крихке бадиляччя, і очі його з *синіх* стали *чорні*» [2, с. 381]. Спустошеність, порожнечу, безпорадність героїні передає прислівник *чорно* в контексті: «Очі її – величезні, і це від них такий кволий він став та безпорадний. Знав: плачуть ті очі *чорно*, бо й самому хотілось плакати» [2, с. 368]. Назви кольорів у таких контекстах нерідко виступають компонентом метафоричних конструкцій, наприклад: *чорно* плачуть ті очі.

Письменник нерідко акцентує увагу на кольорі обличчя, коли характеризує внутрішній стан персонажів, зміну настрою, наприклад: «Заскочений Костомаров спинився серед кімнати, обличчя в нього стало *землисто-сіре*» [3, с. 192]. У повісті «Початок жаху» невдоволення, злість пані сотникової автор передає через колір обличчя: «Отак я виправдався з тієї напасті й безбідно відійшов, пані сотникова Дмитрищиha при цьому сиділа в своєму кріслі *зелена*, а радше *сіро-зелена*, від люті, але мовчала, тільки ніздренята її шалено підстрибували» [3, с. 141].

У творах Валерія Шевчука пейзажні замальовки підсилюють неспокій, хвилювання персонажів. Так, в оповіданні «Місія» тривогу, хвилювання патріарха підсилює опис вечорового сутінку, чогось кривавого, страшного:

«Видалося йому, що бачить у глибині вечорового сутінку якесь марево. *Криваво-червоне*, в языках вогню, воно хиталося на овиді, віщуючи щось тривожне й несподіване, – чи не він то, апокаліптичний звір?» [3, с. 59].

У результаті наших спостережень виявлено, що концептуальними для письменника є кольори *чорний, червоний, білий*, які у творах автора вжиті із традиційною символікою. *Чорний* колір завжди символізує горе, біду, нещастя. Такі смислові навантаження простежуємо у творах В. Шевчука, наприклад в уривку з повісті «У череві апокаліптичного звіра»: «– Я вже своє у цьому світі відлюбив, – сказав нарешті він, – і світ мені бачиться тільки *чорно*, і люди мені бачаться тільки похмуро. «*Темніші* від льоду вони, і в них ховається сніг» ... Коли він весь цей світ *чорний* і все в ньому – на нещастя? Коли він весь із біди та нещастя пошитий і нещастя на ньому верхи сидить» [3, с. 176].

У творах Валерія Шевчука колір, забарвлення предметів і явищ передають не тільки прикметники, а й дієслова (*червонила* його одежа; сніг *синів*; вечір *золотив* вікна); іменники (*розплескана сіризна* із хмарами); прислівники (*срібно* палав; *синьо* світило небо; простір мерехтів *синьо*; дорога *біло* лягла перед ним), створюючи при цьому цікаві кольорообрази («Сніг ніжно *синів*, і чорні тіні на *синьому* нагадали Іллі якихось чудернацьких птахів з жовтим довгастим крилом» [2, с. 307]; «...солома під місяцем холодно й *жовто* палала» [3, с. 155]).

У результаті наших спостережень виявлено презентативну групу складних кольоронайменувань, які за семантикою та компонентним складом можна об'єднати в такі групи:

а) назви, які характеризують колір з погляду його насиченості: *ясно-сині* очі, *темно-синя* маса;

б) назви, які позначають яскравість, інтенсивність кольору: *яскраво-синій* одяг, *яскраво-зелена* трава;

в) назви, які є поєднанням двох різних назв кольорів: *синьо-зелені* корсетки, *червоно-жовте* проміння, *червоно-сині* хвилі сморідного туману, *біло-сіра* мряка;

г) назви, які позначають колірну ознаку з додатковим відтінком: *сіро-фіалкове* небо, *криваво-червоне* марево, *буряково-червоне* обличчя.

Особливістю мовостилію Валерія Шевчука є вживання індивідуально-авторських неологізмів. Загалом «лексичні інновації – важливий естетичний компонент авторської картини світу письменника. Індивідуально-авторська словотворчість є джерелом збагачення письменницької мови» [4, с. 11]. У творах Валерія Шевчука зафіксовано низку цікавих авторських кольоропозначень, наприклад: «*холоднувато-біла* пляма», «*драглисто-зелені* будинки», «*молочно-ясні* діти», «*блідо-кучерява* хмара», «*молочно-шоколадне* світло». У художньому мовленні вони виконують оцінно-експресивну роль («*Драглисто-зеленими* бачилися будинки по обабіч дороги і навіть оті вершники попереду на зелених конях із синіми спинами» [2, с. 360]; «Візниця повернув до нього загоріле обличчя, і воно в оранжевому світлі здалося *молочно-шоколадним*» [2, с. 509]. Г. Вокальчук зазначає: «...індивідуально-авторські лексичні номінації покликані в оригінальній формі віддзеркалити своєрідність світобачення і світосприймання поета, вони є специфічними знаками авторського стилю» [5, с. 32].

Як бачимо, у творах Валерія Шевчука широко представлено лексико-семантичну групу назв кольорів української мови. Письменник активно вживає кольоронайменування з описовою та емоційно-експресивною метою. У художніх творах автора кольороназви не тільки позначають колір зображуваних предметів і явищ, а й виступають вагомим стилістичним засобом відтворення авторської мовної картини світу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабій І.М. Мовні засоби і способи вираження кольору у сучасній українській мові. *Наукові записки ТДПУ. Серія: Мовознавство*. 2003. Вип. 2(10). С. 82-85.
2. Шевчук В.О. Вибрані твори: Роман-балада. Оповідання. Київ: Дніпро, 1989. 526 с.

3. Шевчук В.О. У череві апокаліптичного звіра. Київ: Український письменник, 1995. 205 с.
4. Бабій І.М. Художньо-зображальна роль авторських неологізмів у формуванні письменницького ідіостилу. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Vol. III. 2015. Р. 11-18.
5. Вокальчук Г.М. Словотворчість українських поетів ХХ століття: монографія. Острог: Національний університет «Острозька академія», 2008. 536 с.